

Dit nummer van Verbinding richt zich vooral (maar niet uitsluitend) op het Kerstgebeuren. Vanuit verschillende invalshoeken wordt er licht geworpen op de gebeurtenissen die zowat 2000 jaar geleden plaats vonden in Bethlehem. En op wat dat voor vandaag nog betekent. Dat het een zegenlicht mag zijn voor ieder die dit leest!

VOORWOORD

DE ROKKEN VAN KERSTMIS

DOOR KAREL BUNTINX

Een tijdje geleden kwam er iemand naar me toe en zei: "Karel, ik hou eigenlijk van 'De Koreenaar'. Ik vind wat daar gebeurt geweldig!". Onder de naam "De Koreenaar" treedt onze christelijke gemeente naar buiten in onze stad. De man was net enkele keren met zijn gezin naar onze samenkomsten gekomen. Daarna zei hij iets nog iets, iets dat hij als een compliment bedoelde, maar het niet was. Hij zei: "De Koreenaar is het beste verborgen geheim van deze streek".

Ik voelde me ongemakkelijk, verveeld, bezorgd over wat hij net gezegd had. Niet omdat hij als nieuwe bezoeker dat zei, maar omdat het waar was. We waren/zijn nog altijd een geheim voor de meeste mensen in deze stad. Er is nog veel te weinig verbinding tussen ons en de mensen buiten de kerk. En ik vrees dat dit niet alleen het geval is in onze stad, maar in vele steden en dorpen waar christenen samenkomen. En misschien zelfs ook op het hogere niveau van provincie, gewest, land.

En nu spring ik met jullie even verder, naar Kerstmis. Door de eeuwen heen was Kerstmis het hoogtepunt van wat God aan ons, menselijke aardbewoners, heeft gegeven: Zijn eigen Zoon! En dat werd gevierd: in privé-huizen, in

dorpen en steden, gewesten en staten... en iedereen wist waar het over ging. Jezus werd geboren, geofferd als handreiking naar de mens om hem met God te verzoenen.

Vandaag is dat anders geworden. Oh ja, Kerstmis bestaat nog. Maar ze is als een ajuin geworden. Volgens de gespecialiseerde encyclopedie "Ecopedia" werkt een ajuin als volgt, en ik citeer: "De bol bestaat uit een bolschijf met rokken. De bolschijf is een sterk verdikte stengel. De rokken zijn gewijzigde bladeren met veel reservevoedsel. Tussen de rokken ontwikkelen zich okselknoppen. In het voorjaar ontstaat uit één van de knoppen een nieuwe plant. De andere knoppen ontwikkelen zich tot nieuwe bollen waaruit nieuwe planten kunnen ontwikkelen".

Wel, laat me die Kerstrokken eens losspellen, onderzoeken en vooral kijken naar wat er daarna nog overblijft.

LAAG EEN – DE HEDENDAAGSE LAAG – DE MODERNE COMMERCE

Deze laag is gemakkelijk te identificeren. En gemakkelijk te veroordelen. De commercialisering van Kerstmis krijgt alle

aandacht. Geschenken voor elkaar, om ter meest/mooist. Versieringen in het hele huis soms té overdadig. En overall duiken er kerstmarkten en kerstdorpen op, schaatsbanen en biertenten, glühwein en worsten. Iemand noemde Kerstmis onlangs: "De burgerlijke feestdag van het kapitalisme". Het heeft niets meer met het echte Kerstmis te maken, laat ons dus het symbool daarvan, de glühwein, maar alvast weggieten.

LAAG TWEE – DE 19DE EEUWSE LAAG – DIK EN BEHAARD.

Vanaf ongeveer 1850 werd Kerstmis een kinderfeest. Plots dook er een bolrond kerstmannetje op. Zijn naam 'Santa Claus' doet verdacht veel aan 'Sinterklaas' denken. Dit wit bebaarde mannetje werd in een mum van tijd alomtegenwoordig, zelfs in zo'n grote mate dat hij op dit ogenblik de echte kerstbetekenis verdrongen heeft. Maar eigenlijk heeft hij dus niets met het echte Kerstmis te maken. Dus, weg ermee!

LAAG DRIE – DE 6de EEUW - DIEREN

Ik maak nu een grote sprong van zo'n 1200 jaren. We zitten nu in de 6de eeuw n/C. Wat duikt er in deze tijd op? De os en de ezel die in de stal zouden geweest zijn. Maar, er is geen enkele verwijzing naar die dieren in deze context in de Bijbel. Trouwens, waar komt het verhaal vandaan dat Jozef en Maria met een ezel gereisd zouden hebben? Dat staat ook nergens in de Bijbel. Dieren waren duur in die samenleving, en de gewone manier van reizen was simpelweg wandelen. Dus waarom zouden Jozef en Maria anders gereisd hebben? Dus een os en een ezel? Weg ermee!

LAAG VIER – DE EERSTE EEUW N/C – BOMEN

De misvorming van het Kerstmis-begrip begon al heel vroeg, nog in dezelfde eeuw dat Christus geboren werd. Het toont aan hoe gevaarlijk de Satan dit moment vond. Hij ging onmiddellijk in de tegenaanval. En met resultaat: in Groot-Brittannië blijkt dat op dit ogenblik amper 4 % van de mensen die tussen 25 en 34 jaar oud zijn en die een leiderschapsfunctie hebben, geloven dat het religieuze element van Kerstmis het belangrijkste aspect is van deze feestdag. Slechts 4%! Maar dus 2.000 jaar geleden begon die afbraak van het echte Kerstmis al. Bijvoorbeeld via de kerstboom-traditie. Waar komt die vandaan? Wel, de Romeinen vierden tijdens de winterse zonnewende de Saturnalia-feesten. Dan snoeiden ze hun bomen. Ook de Gallische volksstammen hier en in midden-Europa lieten in deze periode hun gekke druïden offers brengen die ze vastbonden op boomtakken en dan ter ere van Odin verbrandden. Daarbij behoorden ook de maretakken als bijgelovige rituelen. Als we deze laag verwijderen is het dus ook gedaan met het gekus onder de maretakken voor wie zich daar nog mee bezig houdt. Dus weg met alles wat lijkt op kerstboom of maretak!

LAAG VIJF – VANAF HET BEGIN

Al vanaf het allereerste begin zijn er dingen gebeurd die totaal in tegenspraak waren met wat er in Bethlehem gebeurde. Waarom Jezus in die dierenverblijfplaats werd geboren, is niet zomaar omdat er geen plaats in de herberg was voor Jozef en Maria. Het was omdat ze volgens Luk 2, 4-7 verschoppelingen waren, uitgestoten uit hun familie. Hun stamboom leert dat ze: "van David afstamden". Hun hele familie was dus daar verzameld om zich te komen inschrijven. En dan lezen we dat er: "... VOOR HEN geen plaats was in de herberg". Geen enkel familielid wilde iets met hen te maken hebben want Maria was hoogzwanger zonder getrouwd te zijn, en er was geen enkele aanvaardbare verklaring voor die zwangerschap. Daarom was er dus geen plaats voor hen in de familieherberg. Nog iets dat bij het allereerste begin hoort en dat vloekt met de realiteit van Jezus' geboorte zijn natuurlijk onze grote feestmalen. Jezus werd geboren in armoede en wij vieren Zijn geboorte met kalkoen of wildgebraad, Agnes Sorelsoep en kroketten. Of oesters. OK, laat ons nu als symbool van deze eerste misvormingen van het originele Kerstmis, dat eten, dan ook maar overslaan.

WAT BLIJFT ER OVER?

Als we alle lagen, alle rokken van de kerst-ajuin, weg gepeld hebben - en er zijn er veel meer dan ik hier vermeld heb - houden we heel weinig over. En misschien heeft Jezus' geboorte inderdaad zo plaats gevonden: heel brutaal, op een donkere winterse dag, vol stress, eenzaamheid, onzekerheid en angst. Alle sentiment waar onze kerstvieringen rond opgebouwd zijn, verdwenen. Maar in de plaats daarvan is de kracht van de gebeurtenis des te groter geworden. Een jong, aan God geëngageerd koppel, in verwachting van een baby die door de H. Geest verwekt is, doet de lange, barre tocht te voet terug naar hun voorouderlijk stamgebied. Ze vinden ergens een leegstaande rotskloof die in de winter als stal voor schapen dienstdoet en waar ze veilig zijn. Jezus wordt geboren zonder ook maar één liefdevol, zorgend familielid om Maria te steunen. Hij wordt gewikkeld in doeken en in de voederbak te slapen gelegd. Wat een beeld! Hij wordt alleen verwelkomd door schapenhoeders die de gewoonte hebben om later op het jaar hun schapen te slachten, misschien om als offer te dienen in de tempel als verzoening, als bedekking van de zonden. Moet er nog een tekeningetje bij?

Zodus, wanneer we alle rommel die zich rondom Kerstmis vastgezet heeft wegknippen, blijft er voor ons nog steeds één ding over: de verkondiging van Jezus' komst, de aanbidding en de blijdschap, een nieuw begin van bevrijding. Laat het echte Kerstmis dan ook niet langer een geheim blijven, laat ons het verkondigen in onze stad, onze omgeving, ons land... als het Evangelie, het begin van de bevrijding van de mensheid.